

Vogelvereniging

Noordwijkerhout en Omstreken.

Opgericht 8 mei 1957

21e JAARGANG

De Kolibri

Maart 2015

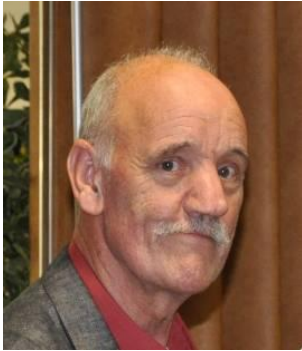
BESTUURSPAGINA V.V. DE KOLIBRI

ERELID: Piet vd Berg LEDEN VAN VERDIENSTE Henk Haasnoot Ben Zwetsloot Con van der Ven	Lidmaatschap Volwassenen 32euro AOW 27 euro Jeugd tot 17 j 16 euro Gastlid/ieugd 20/15 euro	KvK nummer; V 40445820 Verenigingscode NbvV; N16 Bankrek met IBAN nr NL34 RABO 034.69.04.811 Oplage maandblad 150 stuks
Voorzitter B.J. Zwetsloot (Ben) Boekhorstlaan 42 2215 BD Voorhout 0252-216636 benzwetsloot@live.nl	Secretaris / Redactie A.A. Ooms (Arno) Spoorlaan 17 2215 KN Voorhout 06-44048090 secretaris@dekolibri.com	Penningmeester O. Rinzema (Oege) Componistenlaan 45 2215 SN Voorhout 0252-220646 rinze002@planet.nl
Algemeen Commissaris W. Anthonissen (Willem) Andellaan 20 2211 JV Noordwijkerhout 0252-375668 geen E-mail	Ledenadministratie H. Nederpel (Hennie) Leidsevaart 192 2211 WE Noordwijkerhout 0252-340860 ledenadministratie@dekolibri.com	Ringcommissaris C.G.A. vd Ven (Con) Kievitshorn 10 2211 LJ Noordwijkerhout 0252-374150 ringencommissaris@dekolibri.com
Materiaalcommissaris / PR Coördinator Vogelbestand H.J. Haasnoot (Henk) Guldemondvaart 23 2211 JA Noordwijkerhout 0252-377097 h.haasnoot@kpnplanet.nl	Prijzencommissie T. Zwetsloot (Toos) / M. Elstgeest (Mies) van Gendtlaan 37 2121 WW Bennebroek 023-5848543 mies.elstgeest@online.nl	
	Coördinator Vogelmarkt P. vd Berg (Piet) Helmstraat 16 2211 PG Noordwijkerhout 06 24877001 geen E-mail	Vogelmarktwerkgroep Piet vd Berg O / M Gerrit Wesseling O Theo Hogervorst O Martien van Gent O / M Willem Anthonissen O Rob Westgeest O J. Floris M E Hulsebosch M

www.dekolibri.com

Webbeheer Arno Ooms Spoorlaan 17 2215 KN Voorhout secretaris@dekolibri.com	Maandbladbezorgers; H. Haasnoot, A. Weijers, C. de Mooij, J. Floris, E. Hulsebosch en J. Luijten.	In geval van overgenomen artikelen is de vereniging niet aansprakelijk. Alle ingezonden kopy blijft voor verantwoording van de auteurs.
---	---	---

Uitgifte maandblad april 2015 medio
28 maart 2015

Vieren doe je met z'n allen!!!!

Het begin van het jaar is zeer verrassend, en hoopvol. Allereerst die geweldige sprekersavond met Alois van Mingeroet over de Europese cultuurvogels in de eerste week van januari. Daarna onze eerste wereldkampioen van de vereniging Henk Haasnoot op de COM tentoonstelling in Rosmalen met 1x goud, 2x zilver en 1x brons. Zelfs de lezing over postuurkanaries was een goed bezochte avond. Dat geeft de burger moed, voor de rest van het jaar.

Aanstaande 12 maart is onze ALGEMENE JAARVERGADERING en dit jaar wel een hele bijzondere. Allereerst worden de verschillende verslagen voorgelezen en behandeld. Natuurlijk krijgen we ook te horen hoe we er financieel voor staan. Hebben we dit jaar goed geboerd, of zijn we aan het opsoeperen. Onze penningmeester weet er alles van.

Bestuursleden: gelukkig zitten wij in de omstandigheden dat deze trouwe 2 voeters graag op hun post willen blijven zitten. Ook voor Arno onze secretaris is dat zo. Hij is dan ook weer herkiesbaar voor een nieuw termijn van 3 jaar. Toch blijft het voor u mogelijk om hem weg te stemmen, wilt u graag de post overnemen, tot minimaal 24 uur voor de vergadering kunt u zich opgeven bij de voorzitter. De keus is aan u en de leden hebben altijd het laatste woord.

Huldigen doen we als het kan elk jaar, dus ook dit jaar, alleen huldigen we nu 205 jaar lid van NBvV.

- C de Mooij, het oudste lid van de club 50 jaar lid van de N.B.v.V.
- H. J. Haasnoot, wie kent hem niet 50 jaar lid van de N.B.v.V.
- J de Mooij, (gebroeders de Mooij) 40 jaar lid van de N.B.v.V.
- C.G.A. v. d. Ven, (Ringcommissaris) 40 jaar lid van de N.B.v.V.
- P. v d. Zwart, (de wakkere bakker) 25 jaar lid van de N.B.v.V.

U ziet, het wordt een hele gedenkwaardige avond, die wij graag met u willen delen. Direct na de vergadering willen wij de jubilarissen in het zonnetje zetten. Met een borrel en een hapje kunnen wij dan elkaar feliciteren met dit heuglijke feit 205 jaar lid van de NBvV.

Natuurlijk eindig ik als altijd dit voorwoord graag om iedereen uit te nodigen voor deze zeer belangrijke en feestelijke jaarvergadering. Dat doe ik dan ook dit jaar weer. DE vergadering van het jaar is op donderdag 12 maart a.s. 20.00 uur .

Graag tot volgende keer,

B. Zwetsloot v.zr.

V.V. De Kolibri 2015

Agenda 2015 **V.V. De Kolibri**

12 maart **Jaarvergadering (leden)**

- Opening
- Mededelingen
- Vorig verslag (zie maandblad maart 2014. Ook via website)
- Ingekomen stukken
- Verslag Secretaris
- Verslag Ringencommissaris
- Verslag Materiaalcommissaris
- Verslag Vogelmarkt
- Verslag Vogelbestand
- Huldiging jubilarissen (circa 21:00 uur)
- Pauze
- Verslag Penningmeester
- Kascontrole over 2014:
 - K. vd Valk, R. Schoonderwoerd (reserve niet gekozen)
- Verkiezing kascontrole; Graag willen wij nieuwe reserve.
- Vaststellen contributie voor 2016
- Bestuursverkiezing
 - 2015 Arno Ooms, Secretaris (aftredend/herkiesbaar)
 - 2016 Oege Rinzema, Penningmeester
 - 2017 Ben Zwetsloot, Voorzitter
 - Kandidaten kunnen het formulier downloaden vanaf de website bij HR2013, of dit aanvragen bij de voorzitter.
- Rondvraag
- Sluiting

19 maart **Bingoavond**

3 ronden Bingo, grote loterij, 3 ronden bingo. Iedereen gaat met een prijs de deur uit. Neem familie, vrienden en kennissen mee.
20:00 uur Locatie 't Victorhuis.
Sporkenhout, maandagsewetering te Noordwijkerhout

28 maart **Vogelmarkt**

12:00 tot 16:00 uur
Locatie 't Victorhuis.
Sporkenhout, maandagsewetering te Noordwijkerhout

9 april **Contactavond/sprekersavond**

25 april	Vogelmarkt	
7 mei	TT-vergadering	
16 mei	Uitgaansdag vv De Kolibri (Avifauna, varen, lunch, rondleiding, afsluiten bij Chinees te Voorhout)	
30 mei	Vogelmarkt	
6 juni	Wandeling door waterleidingduinen met Siem Vos	
Xx juni	Medewerkersavond bij Ben Zwetsloot	
11 juli	Fietstocht en Barbecue (bij Piet Lommerse)	
25 juli	Braderie Noordwijkerhout	
29 augustus	Vogelmarkt	
3 september	Openingsavond / Sprekersavond	
12 september	Braderie Voorhout	
26 september	Vogelmarkt	
8 oktober	Open Podium	
15 oktober	Bingoavond	
31 oktober	Vogelmarkt	
28/10	TT Inbrengen vogels (leden)	17.00 – 20.00 uur
29/10	TT Keuring (organisatie)	
30/10	TT-opening	20.00 – 22.00 uur
31/10	Tentoonstelling	10.00 – 18.00 uur
01/11	Tentoonstelling	10.00 – 17.00 uur
01/11	TT Uitkooien	17.00 uur
12 november	Sprekersavond	
28 november	Vogelmarkt	
10 december	TT vergadering + Prijsuitreiking	
19 december	Vogelmarkt	

Let op !

**Aan- en afmelden leden en andere ledenmutaties
graag via ledenadministratie@dekolibri.com**

Niet via andere bestuursleden.

**Uitzondering is een aanmeldformulier wat u inlevert op
bijvoorbeeld de vogelmarkt. Wij zorgen dan dat dit bij
genoemd adres terecht komt.**

Wie zijn er jarig in deze maand?

Allen van Harte Gefeliciteerd !!

M.J. Geerlings	Noordwijkerhout	04 maart
F.C.J. Hoogervorst	Sassenheim	14 maart
L.T. Steenvoorden	Noordwijk	15 maart
G.M.J.M. Wilson	Noordwijkerhout	18 maart
R. Hoogervorst	Voorhout	21 maart
A.J. vd Slot	Noordwijkerhout	23 maart
J.J. Duivenvoorden	Noordwijkerhout	26 maart
J. van der Luyt	Voorhout	26 maart
M.E.R. Opstal	Noordwijkerhout	28 maart

JAARVERGADERING 12 MAART 2015 in 't Victorhuis.

Van der Niet

Dorpsstraat 46

2211GD Noordwijkerhout

tel:0252-372551

Ook voor al uw hengelsport
artikelen

Voor al uw
diervoeders
tegen scherpe
prijzen.

BINGO

19 MAART 2015 in 't Victorhuis.

SUDOKU nummer 1.

					3	2		
		3	7		1	6		
	2	9			5			7
							3	
	6	7				4	2	
	1							
9			1			7	4	
		4	5		7	1		
		5	9					

**Artikelen of andere zaken voor het maandblad
inleveren voor 20 maart 2015.**

Broedseizoen 2014 dramatisch voor de grutto

In 2014 zijn veel te weinig jonge grutto's vliegvlug geworden om de populatie op peil te houden. Dat blijkt uit een berekening van Sovon Vogelonderzoek die is uitgevoerd in opdracht van Vogelbescherming Nederland.

Sinds 2011 worden deze jongen-tellingen uitgevoerd en 2014 was het slechtste jaar in de periode 2011-2014 met ongeveer 4600 jonge grutto's, terwijl er ruim 10.000 nodig zijn voor een stabiele populatie. Hoofdrede is het aanhoudend warme weer waardoor het grasmaaien al in april startte en ook daarna nog vele maairondes volgden. Bij iedere maaironde gaan er nesten verloren en sterven er opgroeiende kuikens, omdat die nog niet kunnen vliegen. Het slechte broedresultaat in 2014 is een nieuwe klap voor de grutto, die al vanaf 1960 afneemt. Rond de jaren '60 was het nog een algemene vogel met circa 125.000 paren, in 2011 waren er nog maar 40.000 paren over blijkt uit de 'Weidevogelbalans 2013'.

Grote gebieden kunnen grutto helpen

Vogelbescherming is zeer bezorgd over de afname van de grutto, die veroorzaakt wordt door een structureel tekort aan jonge vogels. Daarom vraagt Vogelbescherming provincies te kiezen voor collectieve gebiedsplannen met veel en kwalitatief goed beheer, omdat zo'n aanpak de afname kan stoppen of zelfs tot een toename kan leiden. Goede voorbeelden zijn de polder de Ronde Hoep onder Amsterdam, Eemland en een aantal gebieden in Friesland.

Kleurringen

Het aantal jongen werd berekend door 343 jongen een individuele kleurringcombinatie te geven en vervolgens in groepen vliegvlugge jongen het aandeel met deze kleurringen te bepalen. De resultaten konden worden bereikt door een samenwerking van biologen en studenten van de Rijksuniversiteit Groningen en vrijwilligers. In totaal een groep van 50 personen.

Red de Rijke Weide

Om de weidevogels voor Nederland te kunnen behouden is Vogelbescherming Nederland vorig jaar gestart met de campagne Red de Rijke Weide. Inmiddels zijn bij de bijbehorende petitie bijna 100.000 handtekeningen opgehaald en is er kaas op de markt gebracht gemaakt van melk van koeien van weidevogelboeren. Een deel van de opbrengsten van deze kaas gaat rechtstreeks naar weidevogelprojecten.

SUDOKU nummer 2.

	4		7	9		6		
	9					1	8	
	5			2	3			
		2			6		4	
		8			9			2
	1		5				3	
				4			1	6
		3						4
	6	5	8		1			9

JAARVERGADERING 12 MAART

Geon Handels Onderneming

Speciaalzaak voor de
vogelliefhebber

Voor al uw voeders voor
zaadeters, kromsnnavels,
vruchten- en insecteneters

en alle toebehoren

de Roysloot 4-b
2231 NZ Rijnsburg

Tel: 071-7850396
Mob: 06-54285695

Zachte winter en veel watervogels

In een zachte winter tellen we tegenwoordig ruim 5 miljoen watervogels in januari. Dat vertelt coördinator Menno Hornman van Sovon op basis van de gegevens van de midwintertellingen in de afgelopen jaren. 'Voor de komende telling verwacht ik weer veel ganzen en eenden. Door het zachte weer verspreiden ze zich wat meer dan tijdens een koudere periode: bij vorst concentreren ze zich in grote groepen.' In het komende weekend worden niet alleen de tuinvogels geteld, maar gaan ook ruim 1600 tellers op pad om watervogels in vrijwel het hele land te tellen.

In het weekend van 17 en 18 januari vindt de 49e editie van de internationale midwintertelling plaats. Honderden vogelaars in Europa en Afrika gaan weer op pad om hun telgebied af te zoeken en alle watervogels te noteren. Op die manier ontstaat er een goed beeld van de aantallen overwinterende watervogels in ons Nederland en elders langs de trekroutes.

5,5 miljoen

Tijdens de midwintertelling van 2014 werden 5,5 miljoen watervogels geteld, samen met 2012 het hoogste aantal ooit. De vorige winter was een bijzonder zachte en ook nu zijn de temperaturen weer bovengemiddeld. Zulk zacht weer

is gunstig voor veel eenden- en ganzensoorten, die in toenemende aantallen komen overwinteren in Nederland. Van alle getelde vogels maken eenden en ganzen momenteel ongeveer 70% uit. De top-3 van 2014 was kolgans (1), brandgans (2) en smient (3). De brandgans en kolgans strijden al een tijdje om de eerste plek, terwijl de smient de laatste jaren iets achteruit gaat.

Smienten (foto: Jan van der Straaten)

Zacht weer, veel vogels?

Voor het komende weekend verwacht Menno Hornman van Sovon, die de telling in Nederland coördineert, dat er iets minder kolganzen en toendrarietganzen worden geteld dan in de voorgaande

jaren. 'Door het zachte winterweer in West-Europa blijven veel ganzen ten noordoosten van ons land. Anderzijds blijven er wel juist veel kieviten in ons land, die anders wat zuidelijker zitten. Hetzelfde geldt misschien voor enkele andere steltlopers, en zeker ook voor eenden die aan ondiep water gebonden zijn, zoals pijlstaart en krakeend. Anderzijds zullen soorten als grote zaagbek en nonnetje, die we vooral associëren met vorst, wel niet heel talrijk zijn. In de Oostzee, waar belangrijke aantallen zitten totdat zware vorst inzet, is van grootschalige ijsvorming nog geen sprake.'

Fuut achteruit

Minder goed gaat het met de fuut, die sinds de eeuwwisseling in steeds lagere aantallen gezien wordt. Deze achteruitgang is vooral te zien in de zoute Delta, waar de groepen futen ten opzichte van de jaren tachtig en negentig flink zijn gekrompen. Maar dat was dan ook een tijd waarin de landelijke aantallen floreerden, deels dankzij het beschikbaar komen van visrijke wateren (ook in het Deltagebied). De fuut is ondanks enige afname nog steeds een wijdverspreide overwinteraar, waarvan je er vooral op grote, open wateren honderden kunt tegenkomen en tellen.

Tekst: Albert de Jong, Sovon Vogelonderzoek Nederland

Figuur: Sovon Vogelonderzoek Nederland

Foto: Jan van der Straaten, Saxifraga

Vogelbeurzen in de regio

Vogelvereniging De Kanarievogel Katwijk

Iedere 3^e zaterdag in de maanden september t/m mei van 12:00 tot 15:00 uur

Toegang en inbreng gratis

Gebouw Stichting Kleindierensport Katwijk

Oude 's Gravendijkseweg 2a, 2221DB Katwijk aan zee

+++++

Vogelvereniging Zang en Kleur Boskoop

Iedere 1^e zaterdag vd maand september t/m april van 09:00 tot 13:00 uur

Het Plantariumgebouw, Italielaan 4, Hazerswoudedorp

Inlichtingen: www.vogelmarkt.nl

+++++

Vogelvereniging De Diamantvink te Oude Wetering

Iedere 2^e zaterdag vd maand september t/m mei van 12:00 tot 16:00 uur

Clubgebouw de Diamantvink te Oude Wetering

Inlichtingen: Hans van Egmond 071-3315023

+++++

Vogelvereniging De Rijsenvogel te Rijsenhout

Iedere 2^e zondag vd maand september t/m mei van 9:00 tot 13:30 uur

Clubgebouw SCW konnetlaantje, Rijssenhout

Inlichtingen A. de Waal 0297-329176

+++++

Vogelvereniging De Kolibri Noordwijkerhout

Iedere laatste zaterdag vd maand augustus t/m mei van 12:00 tot 16:00 uur

't Victorhuis, Maandagsewetering te Noordwijkerhout

Inlichtingen Piet vd Berg 06-24877001

+++++

Vogelvereniging van Vogelvrienden voor Aalsmeer e.o.

Iedere 4^e zondag vd maand augustus t/m mei van 10:00 tot 13:30 uur

Wellant college MBO, Linnaeuslaan 2, 1431 JV Aalsmeer

Inlichtingen 06-10666878 (secretaris)

+++++

Kent u nog een beurs in de buurt die het vermelden waard is, geef dan dat

door aan de redactie via secretaris@dekolibri.com

**Artikelen of andere zaken voor het maandblad
inleveren voor 20 maart 2015.**

Privé-eiland voor noordse sterns

Heel Nederland ligt buiten het broedgebied van de noordse stern. Heel Nederland? Nee, een klein puntje aan de rand van Groningen biedt broedgelegenheid aan deze arctische vogel. Sinds enkele maanden ligt er zelfs een prachtig broedeilandje op de Punt van Reide.

Overtijen

De Punt van Reide is een landtong die uitsteekt in de Dollard. Het is buitendijks kweldergebied met een paar wierden* waar vogels een hoogwatervluchtplaats vinden. Kluten overtijen hier, zwarte ruiters, bontbekplevieren, kieviten, visdieven en kokmeeuwen. Het Groninger Landschap beheert dit natuurbeschermingsgebied, dat zich uitstrekt over de binnendijks gelegen Polder Breebaart.

Predatie

Silvan Puijman is rayonbeheerder Oost-Groningen van het Groninger Landschap. Hij vertelt hoe her en der al noordse sterns broedden in de polder. Zij waren echter extreem kwetsbaar voor predatie door vossen. Puijman: "Onderzoek in 2006 had aangetoond dat zonder hek zes procent van de jongen van de noordse stern overleefde en mét hek zestig procent."

Rust voor Vogels, Ruimte voor Mensen

In het kader van het project Rust voor Vogels, Ruimte voor Mensen van Vogelbescherming Nederland en vijf andere natuurorganisaties, werd een vogelbroedeiland aangelegd op de Punt van Reide. Omringd door een slotgracht en voorzien van een elektrisch raster. Puijman: "In december hebben we een eilandje van 18 x 50 meter opgeworpen. In maart, na het stormvloedseizoen, bedekken we het eiland met schelpen, zodat in april de noordse stern er kan broeden.' Het Waddenfonds is de grootste financier van dit project.

Assertieve kokmeeuwen helpen

De omstandigheden zijn ideaal voor de noordse stern; een kaal schelpenstrandje in een zeer voedselrijk gebied, een elektrisch raster rondom als bescherming tegen de vos, en broedende kokmeeuwen als burens. Met hun

felle verdedigingsvluchten bieden die bescherming tegen luchtpredatoren als de grauwe kiekendief of de zilvermeeuw.

Nog een eiland

Puijman: “Het bijzondere is dat vijf kilometer verderop, richting Delfzijl, nog zo’n broedeiland ligt. Dat is de Driehoek van Oterdum, aangelegd als natuurcompensatie door Eneco. Het elektrisch raster dient daar vooral om predatie door bruine ratten tegen te gaan. Ook dit eiland is in ons beheer. Samen met Sovon Vogelonderzoek, dat ook nog aanvullend onderzoek doet, zullen we het broedsucces van de noordse sterns op beide eilandjes nauwlettend monitoren.”

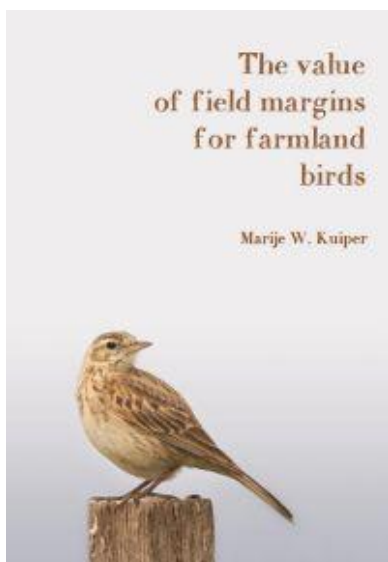
Voor mensen

En wat de ruimte voor mensen betreft: “Polder Breebaart heeft een prachtige vogelkijkhut. Binnendijks is er een trap naar een uitkijkpunt op twee kilometer vanaf het broedeiland. Wie dicht bij het eiland wil komen moet wachten tot ná het broedseizoen; dan organiseren we excursies naar het schelpeneiland.”

**) Een wierde is een oude vloedheuvel: een kunstmatige heuvel die dient als toevlucht bij overstromingen.*

Broedsucces veldleeuwerik niet hoger door faunaranden

Natuurbeheer in agrarisch gebied moet beter worden toegespitst op soorten Om vogels in akkerbouwgebieden te behouden zijn de huidige maatregelen

niet voldoende. Akkerbouwers die via agrarisch natuurbeheer iets voor vogels willen doen, kunnen slechts kiezen uit enkele maatregelen. De populairste daarvan is de faunarand: stroken langs de akker ingezaaid met kruiden en grassen. Deze randen zijn bedoeld om akkervogels voldoende voedsel te bieden om hun jongen groot te krijgen. Hoewel de randen daar deels in slagen, is er nog veel ruimte voor verbetering, zo blijkt uit onderzoek van Wageningen Universiteit en Werkgroep Grauwe Kiekendief, waarop Marije Kuiper op 9 januari 2015 zal promoveren.

Proefschrift The value of field margins for farmland birds (foto: Timothy Collins en Marije Kuiper)

Faunaranden worden al zo'n 20 jaar in Nederland toegepast. Toch is er nog maar weinig bekend over de werking ervan. Om daar verandering in te brengen is er de afgelopen zes jaar onderzoek gedaan in de provincie Groningen, waar veel faunaranden liggen. Gegevens over de ligging van faunaranden werden gecombineerd met grootschalige vogeltellingen. Hieruit bleek dat de aantallen van verschillende vogelsoorten hoger lagen waar faunaranden aanwezig waren. Ook de soortenrijkdom was daar gemiddeld hoger. Dit komt waarschijnlijk doordat faunaranden in de meest kansrijke gebieden zijn aangelegd, waar de vogelrijkdom bij voorbaat al groter was. Een vergelijking van de populatieontwikkeling tussen plekken met en plekken zonder faunaranden liet geen verschillen zien. Dit is een aanwijzing dat de vogelrijkdom op plekken met faunaranden niet kan worden toegeschreven aan een groei van de populatie.

Onderzoek effecten faunaranden

Om de effecten van faunaranden verder te onderzoeken werd gedetailleerd gekeken naar één van de soorten uit het gebied, de veldleeuwerik. Deze vogel is de afgelopen decennia met maar liefst 97% afgenomen in Nederland, en is daarom één van de doelsoorten van het agrarisch natuurbeheer in de provincie Groningen. Zou deze soort gebruik maken van faunaranden en zou dat een positief effect hebben op het broedsucces? Van de 237 nesten die de onderzoekers in de loop van zes jaar vonden, lagen er slechts tien in een faunarand. Waarschijnlijk worden faunaranden als broedhabitat gemeden vanwege het hoge risico op predatie. Ook vossen en roofvogels weten deze randen immers goed te vinden. Wel bleken broedende veldleeuweriken bij het zoeken van voedsel een grote voorkeur te hebben voor faunaranden. De randen bevatten tot vijf maal zoveel insecten als gangbare gewassen, en ook de diversiteit van insecten lag beduidend hoger. Uitwerpselenonderzoek liet zien dat jonge veldleeuweriken daardoor een veel gevarieerder menu binnen krijgen, iets wat de gezondheid en groei van jonge vogels over het algemeen ten goede komt.

Promovenda Marije Kuiper met adulte veldleeuwerik. De vogel is gevangen en van een zendertje voorzien voor het onderzoek met radiotelemetrie (foto: Werkgroep Grauwe Kiekendief)

Positieve invloed ontbreekt

Toch hadden faunaranden, ondanks het betere voedselaanbod, geen positief effect op het gewicht van jonge veldleeuweriken. Het broedgewas bleek hierin belangrijker: de jongen hadden een goed gewicht in grasland en luzerne, meerjarige gewassen waarin geen insecticiden worden gebruikt, maar waren aanmerkelijk lichter in tarwe, een gewas waarin insecticiden gangbaar zijn en de voedselbeschikbaarheid laag was. Ook bleken faunaranden geen positieve invloed te hebben op de overleving van de jongen. Slechts enkele nesten mislukten door voedselgebrek, zelfs in gebieden zonder faunaranden. De meeste nestverliezen van veldleeuweriken moesten worden toegeschreven aan agrarische werkzaamheden en predatie. Vooral het maaien van grasland bleek een groot knelpunt in het gebied met gemengde landbouw; door het vele maaien kwamen in grasland zelden jongen groot. De meeste jongen bleken voort te komen uit nesten in luzerne. Dit klavergewas wordt minder vaak gemaaid en bevat relatief veel voedsel. Omdat de oppervlakte luzerne echter maar klein is, zet dat op populatieniveau weinig zoden aan de dijk. In het onderzoeksgebied nam de populatie veldleeuweriken in de loop van zes jaar dan ook met 40% af.

Een nest jonge veldleeuweriken wordt gevoerd met insecten (foto: Hans Hut)

Faunaranden waardevol maar

De resultaten van het onderzoek sluiten aan bij bevindingen uit onder andere het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland. Ook in deze landen hebben faunaranden slechts een matig positief effect op vogels. Om het beheer succesvol te maken zijn meer soortgerichte maatregelen nodig. Faunaranden kunnen waardevol zijn om het voedselaanbod te verhogen, maar zolang het probleem van nestverliezen niet wordt aangepakt zal dat niet resulteren in

hogere aantallen vogels. Ook Vogelbescherming Nederland onderschrijft dat er binnen het natuurbeheer in agrarisch gebied meer verschillende opties moeten komen voor boerenlandvogels, zodat jaarrond aan de behoeften van soorten kan worden voldaan. Aangepast maaibeheer van grasland zou een oplossing kunnen bieden voor de veldleeuwerik en andere grasbroeders. Ook een toename van het areaal luzerne zou waarschijnlijk gunstig uitpakken voor de veldleeuwerik. In verband hiermee zal het nieuwe concept 'Vogelakkers' verder worden onderzocht, waarbij stroken luzerne worden afgewisseld met faunaranden.

Voerende en zingende veldleeuwerik in een wintertarweperceel in Oost-Groningen (film: Hans Hut)

Het onderzoek is gebundeld in het proefschrift van Marije Kuiper, en is als pdf (11,6 MB) te downloaden: Marije W. Kuiper (2015) *The value of field margins for farmland birds*

Tekst: Marije Kuiper, Wageningen Universiteit & Henk Jan Ottens Werkgroep Grauwe Kiekendief

Foto's: Timothy Collins; Werkgroep Grauwe Kiekendief; Hans Hut

Film: Hans Hut

BINGO AVOND 19 MAART

Zwarte specht laat zich horen

Het is fris maar rustig weer met soms een zonnetje. Dan beginnen de nodige standvogels aan het broedseizoen te denken. Turkse tortels met takjes in de snavel, miauwende buizerds boven het bos, volop mezenzang en af en toe een roffel. Waaronder die van de zwarte specht.

Territoriale geluiden

Op mooie dagen maakt deze spectaculaire specht kenbaar waar zijn territorium is. Dat gebeurt met een zwaar mitrailleursalvo, maar vooral ook met verschillende roepgeluiden. Het meest te horen is de 'regenroep' (een langgerekt 'kliaaah') en een monotone lach ('kwie-kwie-kwie') die minder uitbundig is dan de bekendere lach van de groene specht. Zulke geluiden zijn vaak in de buurt van de toekomstige nestplaats te horen. Voor broedvogeltellers en medewerkers aan de VogelAtlas belangrijke signalen!

Zwarte specht (foto: Harvey van Diek)

Geluiden in de vlucht

De wat krakende vluchtroep ('kri-kri-kri') is, net als de andere roepgeluiden, te horen over honderden meters. Broedvogeltellers hebben niet zo veel aan dit geluid. Zwarte spechten zien er immers niet tegenop om honderden meters te overbruggen, desnoods over open terrein. Vliegende vogels kunnen zich dus op grote afstand van de nestplaats bevinden. Niet voor niets wordt broedvogeltellers aangeraden om de telrichtlijnen van deze soort nauwkeurig na te lezen.

Eerst toename

De zwarte specht broedt inmiddels ongeveer een eeuw in ons land. De eerste decennia breidde de soort zich langzaam uit ondanks tegenwerking: bosbouwers zagen deze grote specht met lede ogen komen en vele exemplaren werden afgeschoten. Toen de vervolging afnam en de bossen met toenemende ouderdom geschikter werden, ging het hard. De soort kende een fikse uitbreiding over Oost- en Zuid-Nederland en vestigde zich in de jaren zeventig ook in de Hollandse duinen.

Daarna afname

Vanaf eind jaren negentig keerde het tij. Inmiddels zijn de duinen weer (zo goed als) verlaten en is de verspreiding in sommige gebieden, waaronder Drenthe, een stuk ijler geworden. De nieuwe Vogelatlas zal de huidige verspreiding gedetailleerd in kaart brengen. Wat de oorzaak is van de, op zijn minst regionale, afname is niet duidelijk. Lokaal kan predatie door haviken meespelen evenals biotoopverlies door het kappen van bos, in het kader van bijvoorbeeld heideherstel. Het broedsucces lijkt bij ons niet het grote probleem, getuige een studie gepubliceerd in het tijdschrift Limosa.

Tekst: Jan Schoppers & Fred Hustings, Sovon Vogelonderzoek Nederland

Foto: Harvey van Diek

Voor al uw
vogelbenodigdheden en
diervoeders

JET

Assortiment vogelbenodigdheden:

- Vele soorten nestmateriaal
- Div. broedblokken
- Kweekkooien
- Voorfronten (div. maten)
- Div. soorten bodembedekking
- T.T. materialen
- T.T. hoezen / tassen
- Div. soorten T.T. kooien
- 2K verf wit / zwart
- Koudijs producten
- Tevens volièrebouw

ACTIE

**T.T. Flesjes:
Kleine/grote tuit
Doos 100 stuks.**

€ 19,50

Op is op !!!

Diverse merken vogel-, eivoer: Beyers, Teurlings, v. Himbergen, Witte Molen, Versele Laga, Slaats, Jan Koenings, Metazoa, eigen mengsel
Duivenvoer: Matador en Backs producten
Orlux - Cede - Sluis - K.F.F.

Voer voor: Honden, Katten, Paarden, Knaagdieren, Vissen, Alpaca, Kangoeroe etc.

Eerste zaterdag van de maand : Vogelmarkt Vollenhove
Laatste zaterdag van de maand : Vogelmarkt Noordwijkerhout
Vogelmarkt : Zwolle
Vogelmarkt : Zuid Laren
Diverse landelijke shows (na te vragen bij Jet)

Jet van de Kamp
06 - 303 381 92 (tussen 13.00 - 21.00 uur bereikbaar)
Woensdagavond bezorgavond
Op afspraak is afhalen mogelijk

www.jetvogelvoer.nl

Harderwijk

ALLE DIEREN HEBBEN PRET MET VOER VAN JET

VOGEL- EN DIERVOEDERS TEGEN SCHERPE PRIJZEN

25 kgr	Kanariezaad	€ 26,50
25 kgr	Tropenzaad	€ 22,75
25 kgr	Parkietenzaad	€ 21,00
25 kgr	Gr. Parkietenzaad	€ 22,50
25 kgr	Volierezaad	€ 22,50
25 kgr	Wildzangzaad	€ 32,00
25 kgr	Postuurzaad	€ 30,00
25 kgr	Agapornidezaad	€ 22,50
25 kgr	Neophemazaad	€ 22,50
25 kgr	Schelpenzand	€ 8,00
25 kgr	Beukensnips	€ 7,50
25 kgr	Witte snips	€ 9,75
5 kgr	Cede kan. of Parkiet	€ 18,50
5 kgr	Wittemolen eivoer	€ 14,50
2 kgr	Trosgierst Chinees	€ 8,00
15 kgr	Trosgierst Chinees doos	€ 35,00
25 kgr	Wittemolen eivoer	€ 60,00

Ook Himbergen en Witte molen voedders

Alle broed en nest materialen

Cor van Schaik
Eikenlaan 2
Harmelen
Tel. 0348 - 441920

Standhouder op Vogelmarkt V.V. De Kolibri te Noordwijkerhout.

Schrijf ook eens een stukje over uw vogels.

Vogelbestand

Parkieten	Turquoise	S.Alsemgeest	071-3619025
Parkieten	Turquoise	H.J.Haasnoot	06-22634328
Parkieten	Turquoise	E.C.Hulsebosch	0252-523565
Parkieten	Turquoise	R.Rotteveel	06-14965884
Parkieten	Turquoise	G.P.M.Ruigrok	0252-517013
Parkieten	Turquoise	R.H.Schoonderwoerd	0252-519992
Parkieten	Turquoise	A.J.M.Wijnands	0252-372950
Parkieten	Valkparkieten	K.v.d.Niet	071-3614811
Parkieten	Valkparkieten	R.Rotteveel	06-14965884
Parkieten	Valkparkieten	G.P.M.Ruigrok	0252-517013
Parkieten	Veelkleuren	E.C.Hulsebosch	0252-523565
Tropen	Bichenow astrilde	M.van Duin	06-12678579
Tropen	Bichenow astrilde	J.P.C.M.Nederpel	06-51612036
Tropen	Bichenow astrilde	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Bichenow astrilde	C.G.A.v.d.Ven	0252-374150
Tropen	Bichenow astrilde	P.v.d.Zwart	0252-376077
Tropen	Binsen astrilde	J.C.Elstgeest	023-5848543
Tropen	Blauwkop blauw fazantje	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Borneo bronzeman	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Ceres amadine	S.v.Duijn	0228-541542
Tropen	Cubavink	C.G.A.v.d.Ven	0252-374150
Tropen	Diamantvink	W.P.Anthonissen	0252-375668
Tropen	Diamantvink	G.P.M.Ruigrok	0252-517013
Tropen	Diamantvink	C.G.A.v.d.Ven	0252-374150
Tropen	Dornastrilde	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Driekleur glansspreeuw	J.P.C.M.Nederpel	06-51612036
Tropen	Driekl. papegaaiamadine	M.G.v.Gent	0252-212616
Tropen	Glansekstertje	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Gordelgrasvink	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Gordelgrasvink	Chr.Verdegaal	0252-373531
Tropen	Gordelgrasvink	P.v.d.Zwart	0252-376077
Tropen	Goudbuikje	O.Rinzema	0252-220646

Geef uw vogels op bij coördinator Vogelbestand

Henk Haasnoot

***Kijk ook eens of uw bestand is veranderd
en geef ook de wijzigingen door.***

Gronings akkerlandschap door de ogen van de Blauwe Kiekendief

Sinds 2010 broeden er weer Blauwe Kiekendieven in Oost-Groningen. Deze fantastische vogels hebben zich hier gevestigd in het kielzog van de Grauwe Kiekendief waarvoor allerlei maatregelen zijn getroffen om de voedselsituatie te verbeteren. De vestiging van de Blauwe Kiekendief in Oost-Groningen gaat in tegen de sterk dalende landelijke populatietrend. Het is de vraag wat de Blauwe Kiekendieven precies aantrekt in het intensieve Oost-Groningse akkerlandschap. GPS-loggeronderzoek licht een tipje van de sluier op.

Een broedvogel

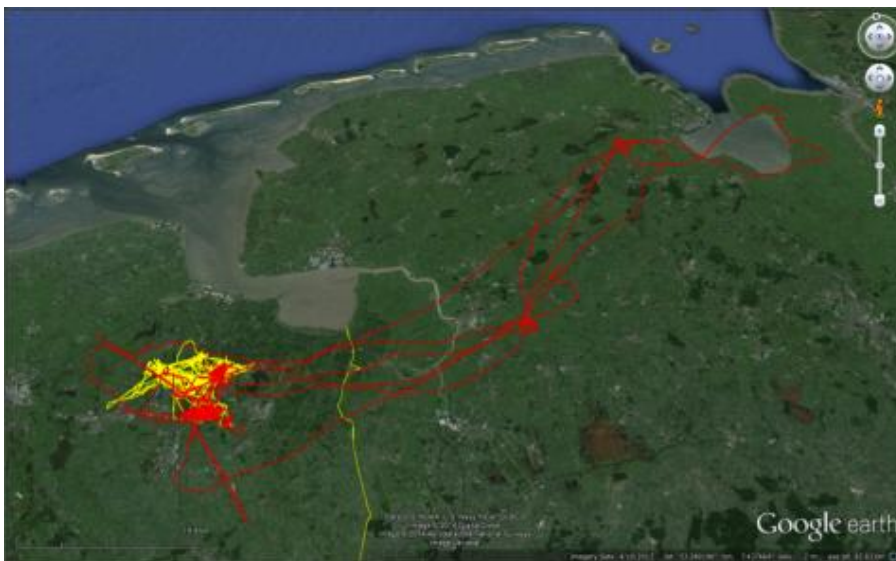
'Focko', een volwassen mannetje Blauwe Kiekendief, werd op 4 juli 2012 uitgerust met een hightech GPS-logger van het UvA Bird Tracking System. Hij kon gedurende 30 dagen intensief worden gevolgd tijdens de late nestjongenfase. In deze periode bestreek 'Focko' een gebied van 142 vierkante kilometer, wat vergelijkbaar is met de home range-groottes van Grauwe Kiekendieven. Meer dan 60% van de tijd besteedde 'Focko' boven wintertarwe, vermoedelijk jagend op net uitgevlogen Gele Kwikstaarten en Graspiepers. 22% van de tijd vloog hij boven grasland, waarschijnlijk op zoek naar Veldmuizen. Braakhabitat, waarvan we weten dat het hoge aantallen muizen herbergt, werd weliswaar meer bezocht dan op grond van de aanwezigheid in het landschap mocht worden verwacht, maar werd toch niet meer dan 4% van de tijd bezocht. Hetzelfde patroon zien we bij Grauwe Kiekendieven; waarschijnlijk speelt een rol dat kiekendieven moeite hebben om de muizen in de hoge braakvegetatie te vangen.

Loggervogel 'Focko' brengt een Graspieper naar zijn nest. Zomer 2012, Oost-Groningen (foto: Ben Koks)

Een niet-broedvogel

Het volwassen vrouwtje 'Simone' kreeg haar GPS-logger eveneens in 2012. In 2013 mislukte haar broedpoging. 'Simone' bewoog zich daarna gedurende 37 dagen binnen een gebied van slechts 37 vierkante kilometer. 'Simone' bleef niet de gehele periode in Groningen, maar maakte drie maal een uitstapje naar Duitsland, waarbij ze tot aan de Jadebusen bij Wilhelmshaven vloog. Deze tripjes laten mooi zien dat de Nederlandse populatie verweven is met de populatie Blauwe kiekendieven in Neder-Saksen. Ook het habitatgebruik van niet-broeders lijkt anders te zijn dan dat van broedvogels, 'Simone' foerageerde namelijk relatief vaak in braakhabitat, wel 22% van de tijd.

GPS-logger data van 'Focko' in de zomer van 2012 (broedvogel, geel), en 'Simone' in de zomer van 2013 (niet-broedvogel, rood). (Kaart: Werkgroep Grauwe Kiekendief)

Habitatgebruik in de winter

Een deel van de Oost-Groningse broedvogels blijft 's winters in Nederland. Het habitatgebruik van deze overwinteraars wordt sterk gedomineerd door grasland, waar ze 62% van de tijd doorbrengen. De rest van de tijd wordt overwegend doorgebracht boven winterse akkers. Het veelvuldig gebruik van grasland is verrassend, omdat het intensief beheerde grasland over het algemeen lage dichtheden aan muizen bevat. Mogelijk is de keuze voor grasland uit nood geboren, bijvoorbeeld omdat muizendichtheden in winterse, veelal kale akkers nog lager zijn. Zo bezien kan het veelvuldig gebruik van grasland erop wijzen dat de voedselomstandigheden voor Blauwe Kiekendieven in de winter niet al te best zijn.

Implicaties voor bescherming

De Blauwe Kiekendief broedde begin jaren negentig van de vorige eeuw ook al kortstondig in Oost-Groningen, ten tijde van de toenmalige grootschalige braaklegging. Na het afschaffen van de braaklegging verdween de Blauwe Kiekendief weer als broedvogel. Het is daarom opvallend dat de Blauwe Kiekendief zich nu wel weer in het Groningse akkerland heeft gevestigd, en dus ook extra interessant om te zien hoe ze het akkerlandschap precies gebruiken. Kennis over het habitatgebruik kan gebruikt worden om natuurbeheer in agrarisch gebied beter af te stemmen op de wensen van Blauwe Kiekendieven.

*Adult mannetje
Blauwe
Kiekendief
boven een
tarweakker.
Zomer 2012,
Oost-
Groningen.
(Foto: Harold
van der Meer)*

Het concept Vogelakkers zou ook voor de Blauwe Kiekendief wel eens het ei van Columbus kunnen zijn, omdat met Vogelakkers niet alleen hoge dichtheden aan muizen worden gecreëerd, maar deze muizen ook nog eens bereikbaar worden gemaakt voor jagende roofvogels middels een uitgekiend maaibeheer. Vogelakkers vormen daarom een belangrijk onderdeel van de plannen die Vogelbescherming Nederland en Werkgroep Grauwe Kiekendief aan het ontwikkelen zijn om broedpopulaties van Velduil en Blauwe Kiekendief duurzaam veilig te stellen.

De eerste resultaten van het GPS-loggeronderzoek aan de Blauwe kiekendief zijn vervat in een bondig artikel in het recente nummer van het blad *Limosa*. Dit betreft eendubbeldik themanummer, geheel gewijd aan zender- en loggeronderzoek bij vogels in Nederland. Met dit unieke themanummer zal het geen probleem zijn om de lange winteravonden door te komen.

*Nest met jonge
Blauwe
Kiekendieven
in wintertarwe.
Zomer 2012,
Oost-
Groningen.
(Foto: Harold
van der Meer)*

Laatste nieuws: rond de kerstdagen is er via het antennesysteem nabij Winschoten nog contact geweest met de GPS-loggers van zowel het vrouwtje 'Simone' als van 'Bernard', haar partner gedurende de afgelopen twee broedseizoenen. Beide Blauwe Kiekendieven brengen de winter dus weer door in het Oost-Groningse akkerbouwgebied.

Tekst: Raymond Klaassen, Werkgroep Grauwe Kiekendief & Jules Bos, Vogelbescherming Nederland
Foto's: Ben Koks; Harold van der Meer; Rein Hofman
Kaart: Werkgroep Grauwe Kiekendief

Oehoes in de stad

Begin deze week doken er verschillende oehoes op in de stad. In Utrecht, Rotterdam, Poortugaal en Purmerend stonden vogelaars en soms ook buurtbewoners oog in oog met deze grootste uil van Europa. Als wilde vogel gaat het deze soort met zeker 20 broedparen voor de wind in de Nederland, maar het is maar de vraag of deze stadse uilen van wilde komaf zijn. Jaarlijks worden er tot 35 ontsnapte exemplaren geregistreerd.

Op 16 februari dook een oehoe op langs de Westersingel in Rotterdam. De dag erna werden er oehoes gevonden in het Griftpark in Utrecht en in bos Valckesteijn nabij Poortugaal. De meldingen werden verspreid via waarneming.nl en al snel kwamen er flink wat vogelaars op af. Die vroegen zich meteen af of ze met wilde vogels van doen hadden. Oehoes worden

namelijk veel in gevangenschap gehouden en ontsnappen regelmatig. Sinds 2002 registreerde de Oehoewerkgroep Nederland (OWN) zeker 133 ontsnapte exemplaren en jaarlijks tot 35 individuen. Niet altijd dragen zulke ontsnapte vogels een verplichte CITES-ring. In Utrecht betrof het een jonge vogel, waarbij geen ringen zichtbaar waren op foto's. Van de vogel in Rotterdam was in elk geval één poot ongeringd.

Oehoe (foto: Mark Zekhuis)

Zwerven en roepen

Het blijft gissen naar de herkomst van deze stadse oehoes. Misschien zijn het ontsnapte exemplaren geweest, maar mogelijk ook wilde vogels die rondzwerven. Hoewel de kans op dat laatste niet zo heel groot is. Uit recent zenderonderzoek blijkt dat jonge, Nederlandse oehoes halverwege september hun geboortegebied langs onze oostgrens verlaten en vooral richting het zuidoosten en noordoosten uitzwerven. Ze komen daarbij tot in Duitsland, België en Frankrijk. Het gebeurt daarbij zelden dat ze langdurig een rustplek in het stedelijk gebied opzoeken, wel jagen ze er 's nachts geregeld. In het vroege voorjaar beginnen de uilen hun territorium te markeren door nachtelijke roepsessies. Februari is bij uitstek de maand voor vogeltellers om te gaan luisteren of ze het diepe, mysterieuze 'hoe' van de mannetjes horen.

Oehoe (foto: Bob Luijks)

Bakbeest

Een oehoe is een bakbeest van een uil. Vrouwtjes, duidelijk forser dan mannetjes, kunnen wel 75 centimeter groot worden en een spanwijdte van 188 centimeter hebben. Een stuk groter dan de welbekende buizerd. Zo'n forse uil in een stadsparkje is dan ook een opvallende verschijning. Van nature komt de soort voor in halfopen cultuurlandschap. Het liefst met wat sparrenbosjes om overdag in te rusten. Vanaf 1997 komen oehoes als jaarlijkse broedvogel voor in ons land, toen ze zich vanuit Duitsland vestigden in het Limburgse heuvellandschap. Daarna is de populatie snel gegroeid, met in 2014 zeker 20 territoria. De Oehoewerkgroep volgt deze ontwikkeling op de voet en deelt de gegevens jaarlijks met Sovon.

Tekst: Albert de Jong, Sovon vogelonderzoek Nederland

Foto's: Mark Zekhuis, Saxifraga; Bob Luijks

Het is weer de Week van de Nestkast

Help de tuinvogel aan een huis!

Vogelbescherming Nederland, [Sovon Vogelonderzoek](#) en [CJ WildBird Foods](#) organiseren deze week (van 15 t/m 23 februari) voor de tiende keer de Nationale Week van de Nestkast. Het broedseizoen staat voor de deur, dus

februari is de ideale maand om een nestkastje op te hangen. Een nestkast in de tuin biedt een hoop plezier, maar het is ook een makkelijke manier om de vogels te helpen. Voor veel vogels is goede huisvesting namelijk steeds moeilijker te vinden.

Wie een nestkast in de tuin wil ophangen, kan dat volgens Vogelbescherming Nederland en Sovon nu nog doen. Veel vogels zijn al op zoek naar een geschikte nestgelegenheid. Door het ophangen van nestkasten worden tuinen en parken aantrekkelijker leefgebied voor vogels.

Schrijf ook eens een stukje over uw vogels.

**Hano voor uw dier
Ook voor alle voeders
voor hobbydieren**

PLETTERIJ 1
2211 JT NOORDWIJKERHOUT
TEL 0252 37 29 37

MA T/M WO 9:00 - 18:00
DO EN VR 9:00 - 21:00
ZATERDAG 9:00 - 17:00

WWW.HANO.NL
VOLOP GRATIS
PARKEERGELEGENHEID

DE GROOTSTE EN VOORDELIGSTE IN DIERVOEDING

VAN DER MEER

makelaars & taxateurs

méér
makelaars!

www.vandermeermakelaars.nl

